

Evropské právo pro ekonomy

Soutěžní právo

Michal PETR

I. Zakázané dohody

Základní principy

- Tržní síla v důsledku koordinace
- Příklad *bid rigging* – manipulace s „vítězstvím“ ve veřejných zakázkách
- Podniky musí určovat své soutěžní chování nezávisle
- Spolupráce mezi konkurenty bez dalšího „podezřelá“
- Dohody
  - Horizontální (mezi konkurenty)
  - Vertikální (v distribučním řetězci)

Koncept dohody

- veškeré dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě,
- jejichž cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže

1. Sladěné praktiky

- regulace „dohod“ se týká jakékoliv koordinace mezi podniky (*collusion*), resp. odstranění nejistoty ohledně jejich budoucího jednání
- rozlišují se
  - dohody (nikoliv „smlouvy“)
  - jednání ve shodě
  - rozhodnutí sdružení podniků

2. *Způsobilost narušit soutěž*

- Zakázané jsou dohody směřující k vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na relevantním trhu – vůči stavu, který by na trhu byl nebýt dohody
- Narušení soutěže je jejich
  - cílem (*object*) – „tvrdé“ kartely (určování cen, dělení trhů, *bid rigging*)
  - výsledkem (*effect*)
- Zakázané nejsou dohody se zanedbatelným dopadem na soutěž (pravidlo *de minimis*)

3. Výjimky ze zákazu dohod

Dohody jsou zakázané a neplatné, není-li dána výjimka

- výjimka *ex lege*: přínosy převáží negativa
- bloková výjimka: zobecnění převažujících přínosů
- posuzuje a prokazuje sám soutěžitel (zrušeno tzv. určovací řízení)
  - dosavadní judikatura
  - oznámení EK (2004/C 101/08)

4. Vyšetřování kartelů – program leniency

Východiska

- Kartelové dohody mají mimořádně negativní dopad na hospodářskou soutěž
- Při jejich odhalení hrozí jejich účastníkům značné sankce
- Dohody jsou maximálně utajovány
- Program *leniency* dává spolupracujícím účastníkům dohody možnost vyhnout se úplně nebo částečně postihu za účast na ní
- Destabilizace kartelu

Prameny

- Komise: Oznámení EK ÚV C 298, 8.12.2006, s. 17

II. Dominantní postavení

- Čl. 102 SFEU
- Jednostranná tržní síla podniku
- Dominant disponuje významnou tržní silou (*significant market power*)
- ... tedy není vystaven soutěžním tlakům (*competitive constraints*)
- ... a tak dokáže zvýšit na delší dobu ceny nad tržní úroveň
- ... čímž může narušit hospodářskou soutěž

1. Analýza tržní síly

- Dominant není nezbytně monopol; tržní podíl sám o sobě není určující
- Dominantní postavení se odvozuje od tržní síly
  - tržní podíl (pod 40 % patrně není dominant)
  - postavení konkurentů, překážky vstupu na trh (faktické i právní)
  - postavení odběratelů (*buyer power*)
- ...

2. Zneužívání dominance

Zakázáno nikoliv dominantní postavení, ale jeho
zneužívání

- koncept „*zvláštní odpovědnosti*“ dominantanta – nesmí jednat způsobem, který je přípustný u nedominanta
- Zneužívání
  - vylučovací (*exclusionary*)
  - vykořisťovací (*exploitative*)

IV. Kontrola koncentrací

Principy

- *Ex ante* nástroj ovlivnění tržní struktury (dohody a zneužívání dominance *ex post*)
- Princip kontroly pouze významných spojení (viz notifikační kritéria)
- Obligatorní notifikační systém – soutěžitelé musejí podat návrh na povolení spojení
- Posouzení vlivu spojení na hospodářskou soutěž (nikoli např. soulad transakce s obchodním právem)
- Zákaz implementace spojení před jeho povolením

Právní úprava: Nařízení 139/2004

1. Pojem koncentrace

- Materiální pojetí pojmu spojení soutěžitelů – dlouhodobá změna v kontrole
(jeden či více soutěžitelů, který na trhu dosud působil samostatně, ztrácí nezávislost)
- Kontrola: možnost vykonávat na základě právních nebo faktických skutečností rozhodující vliv na jiného soutěžitele

2. Notifikační kritéria

- Kontrole podléhají pouze spojení soutěžitelů, jejichž roční obraty překročí určité hranice, zejm.
  - celkový celosvětový obrat nad 5 mld. EUR
  - vnitrounijní obrat každého soutěžitele nad 250 mil. EUR

3. Průběh řízení

- Zahajováno na návrh – notifikace (podrobný formulář)
- Fáze I. – základní posouzení případu (cca 1 měsíc)
- Fáze II. – podrobné posouzení, pokud spojení vzbuzuje obavy z podstatného narušení soutěže (cca 4 měsíce)
- Posuzuje se: zda spojení významně omezí účinnou hospodářskou soutěž, zejména vznikem nebo posílením dominantního postavené
- Výsledkem
  - Povolení
  - Povolení se závazky
  - Zákaz

V. Veřejné prosazování soutěžního práva

- **Decentralizace od 2004**
- **ECN sdružuje 27 NCA a Komisi**
  - alokace případů – nalezení „dobře umístěného“ orgánu
  - konzistentní rozhodování – „dohled“ Komise
  - provádění vyšetřovacích úkonů a předávání důkazů
  - spolupráce na budování společné „soutěžní kultury“

1. Řízení komise

- Neformální „prověřovací“ fáze
- Zahájení „formálního“ řízení (*dawn raid*)
- Sdělení výhrad (S. O.)
- Úředník pro slyšení
- Rozhodnutí

2. *Rozhodnutí Komise*

- Absence důvodu k zásahu
- Odložení věci – neprokázání
- Shledání porušení soutěžního práva
  - Pokuta
  - Opatření k nápravě (strukturální, behaviorální)
- Specifické formy rozhodnutí
  - Závazky – náprava situace bez deklarace protiprávnosti
  - Narovnání (u kartelů) – snížení pokuty po přiznání se
- Znovu *ne bis in idem*: další řízení po rozhodnutí Komise?

3. Sankce

- Za porušení soutěžního práva je možné uložit pokutu až do výše **10 % ročního obrátu** příslušného soutěžitele

Děkuji Vám za pozornost ...

Michal PETR
michal.petr@upol.cz